

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 3. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 50

Potpis članova Školskoga povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

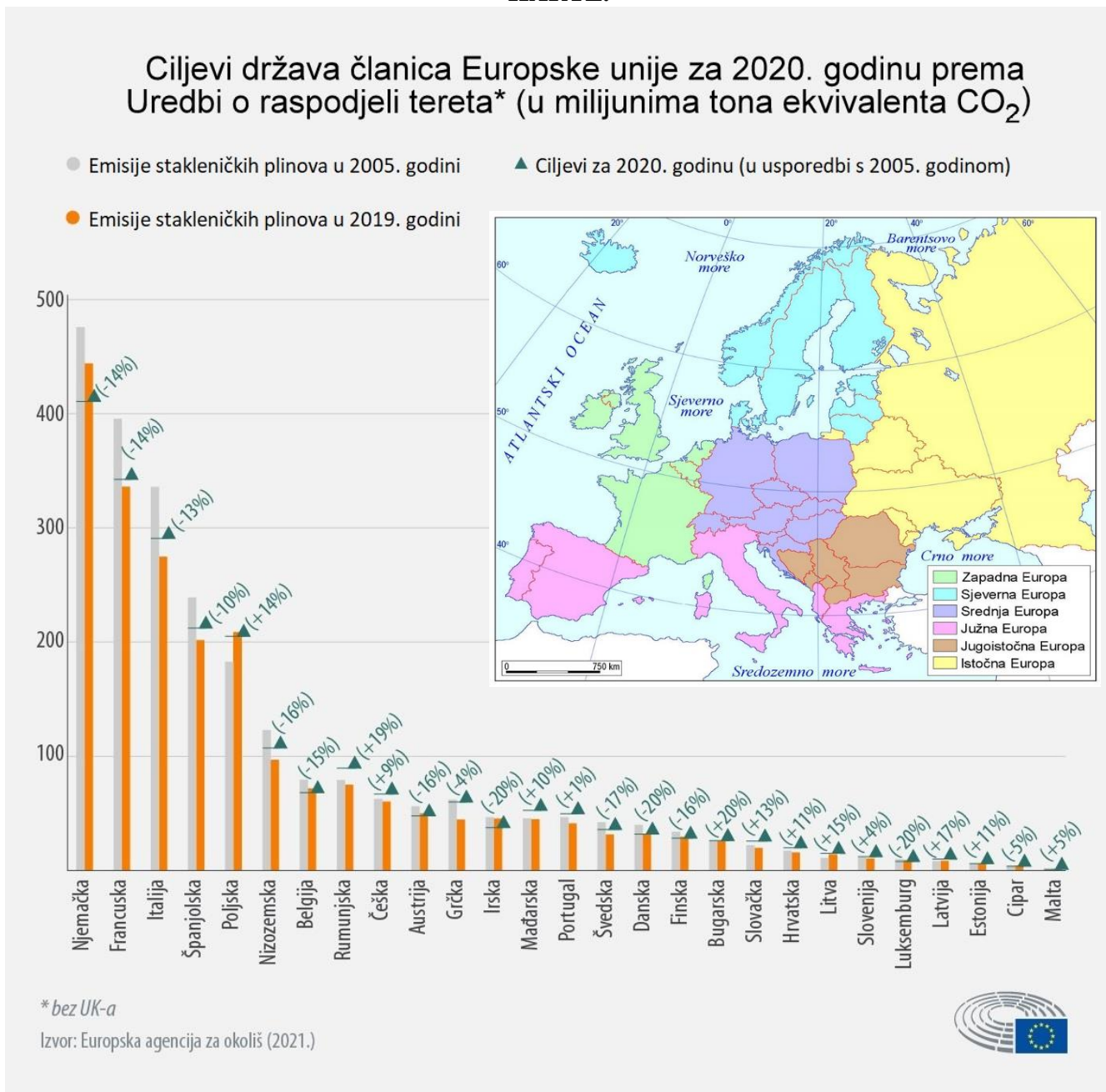
Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo ispravaka odgovora u tim česticama. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradaama te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

P
e
č
a
t

š
k
o
l
e

PRVA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA DIJAGRAMA I TEMATSKE KARTE.

3

1. Koje je ime države u regiji Sjeverna Europa koja je prema priloženome dijagramu imala najmanju emisiju stakleničkih plinova 2019.? _____

Koja je država u Sjevernoj Europi 2005. postavila za cilj najveće relativno smanjenje emisije 2020. i to praktički ostvarila 2019.? _____

Koja je sjevernoeuropska država u razdoblju od 2005. do 2020. predvidjela najveće relativno povećanje emisije stakleničkih plinova i to gotovo dosegla 2019.? _____

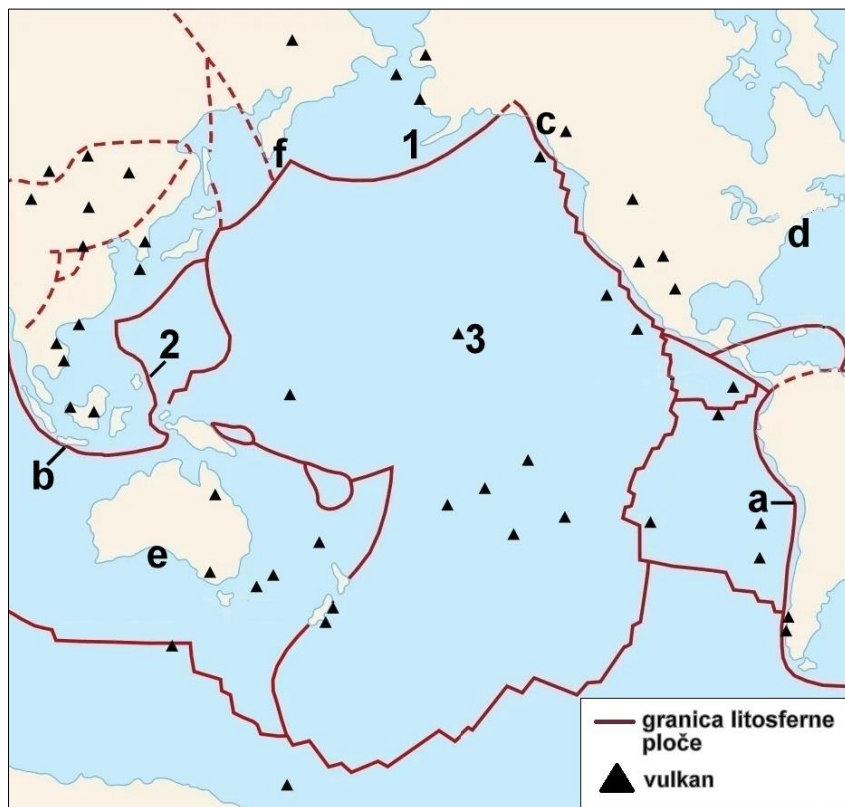
2

2. Hrvatska je predvidjela da će do 2020. u odnosu na 2005. svoju emisiju stakleničkih plinova povećati za _____ posto, no 2019. bila je manja nego 2005.

Koje je ime države u regiji Srednja Europa koja je predvidjela najveći relativni porast emisije stakleničkih plinova u razdoblju od 2005. do 2020.? _____

SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH GRAFIČKIH PRILOGA.

- 2** 3. S obzirom na tip granica litosfernih ploča većina vulkanskih otočnih nizova uz rub Pacifičke litosferne ploče nastala je na _____ granicama litosfernih ploča.
- Ime je takva otočnoga niza na priloženoj geografskoj karti označenoga brojem 1

- 3** 4. Ime je dubokomorskoga jarka na priloženoj geografskoj karti označenoga brojem 2

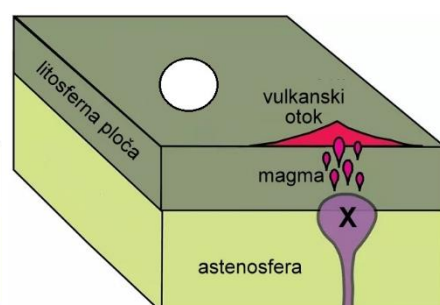
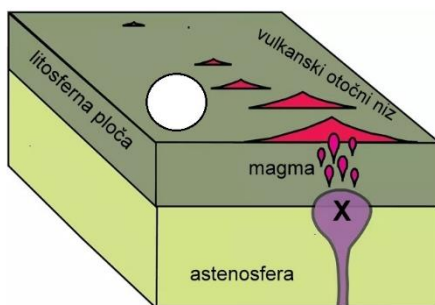
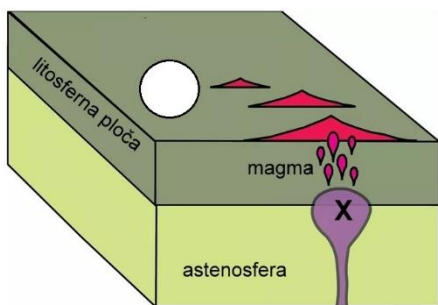
Taj je dubokomorski jarak nastao na granici _____ i _____ litosferne ploče.

- 2** 5. Na priloženoj geografskoj karti zaokruži dva slova kojima su označeni pasivni kontinentski rubovi.

- 1** 6. Na priloženoj geografskoj karti zaokruži najveći otok države koju je u ožujku 2011. nakon snažne seizmičke aktivnosti pogodio cunami. Ime je toga otoka _____.

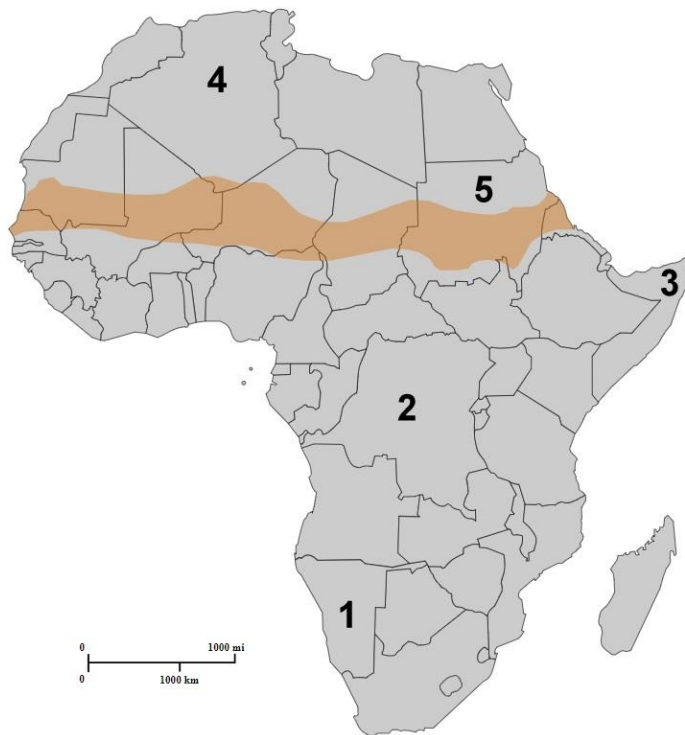
- 2** 7. Koje je ime vulkanskoga otočnoga niza na priloženoj geografskoj karti označenoga brojem 3?

Otočni niz označen brojem 3 oblikovan je kretanjem Pacifičke litosferne ploče iznad područja izdizanja magme u plaštu koje je na priloženim crtežima označeno znakom X. Naziv je toga područja _____.

- 1** 8. U krugove na priloženoj ilustraciji brojevima od 1 do 3 označi redoslijed faza kretanja litosferne ploče tako da prvu fazu formiranja označiš brojem 1, a posljednju brojem 3.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU TEMATSKE KARTE AFRIKE I PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

2 9. Koji je naziv antropogenoga procesa koji utječe na povećanje stakleničkih plinova i prikazan je na fotografiji označenoj slovom **A**?

Kojim je brojem na priloženoj geografskoj karti označena država na čijemu je području taj proces najizraženiji u Africi? _____

2 10. Koji je naziv procesa prikazanoga na fotografiji označenoj slovom **B**, a koji je posljedica klimatskih promjena? _____

Taj je proces posebno izražen u dijelu Afrike označenome na priloženoj geografskoj karti smeđom bojom. Njegovo je ime _____.

1 11. Na slici označenoj slovom **C** prikazana je posljedica povećane koncentracije SO_2 i N_2O u atmosferi izazvane prekomjernom industrijalizacijom i prometom. Koji je naziv padalina pH vrijednosti niže od 5, a koje smatramo uzrokom prikazanoga stanja? _____

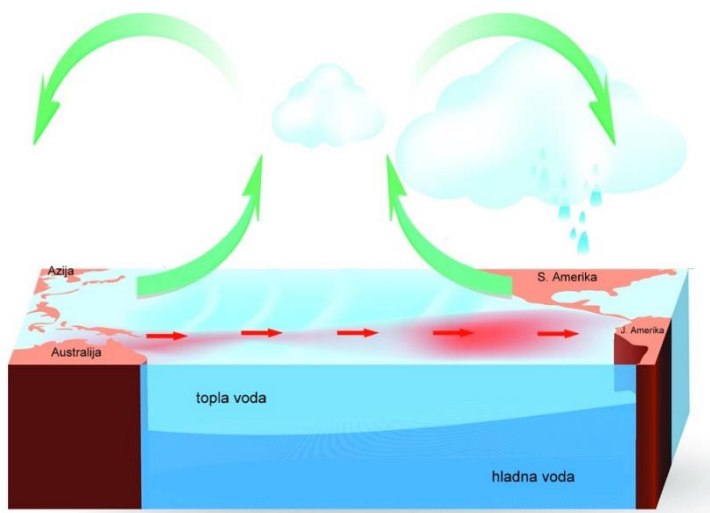
2 12. Vodeći računa o prvome dijelu 11. zadatka, zaokruži slova ispred dvaju područja Europe koje se među navedenim smatraju glavnim ishodištima takvih padalina.

- a) južni dio Rumunjske b) područje Beneluksa c) sjever Skandinavskoga poluotoka
d) sjever Velike Britanije e) sjeverozapadni dio Italije

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA GRAFIČKOGA PRILOGA.

3 13. Koji je naziv meteorološke pojave prikazane na skici?

Toj pojavi prethodi slabljenje planetarnih vjetrova čiji je naziv _____ i slabljenje utjecaja hladne morske struje koja teče uz jugozapadnu obalu Južne Amerike. Ime je te morske struje _____.

3 14. Koje su posljedice prikazane pojave? Zaokruži slova ispred triju točnih odgovora.

- A** – utjecaj na smanjenje širenja bolesti u afričkim državama
- B** – suša na sjeveroistoku Brazila i u Australiji
- C** – dugotrajne suše i veliki šumski požari uz obale Ekvadora i sjever Perua
- D** – utjecaj tople vode na slabljenje hladne morske struje čime utječe na povećanje količine ribe
- E** – povećana količina padalina uz obale Ekvadora i na sjeveru Perua
- F** – izbjeljivanje koralja zbog povećanja površinske temperature oceana
- H** – povećana količina padalina na sjeveroistoku Brazila i jugoistoku Afrike

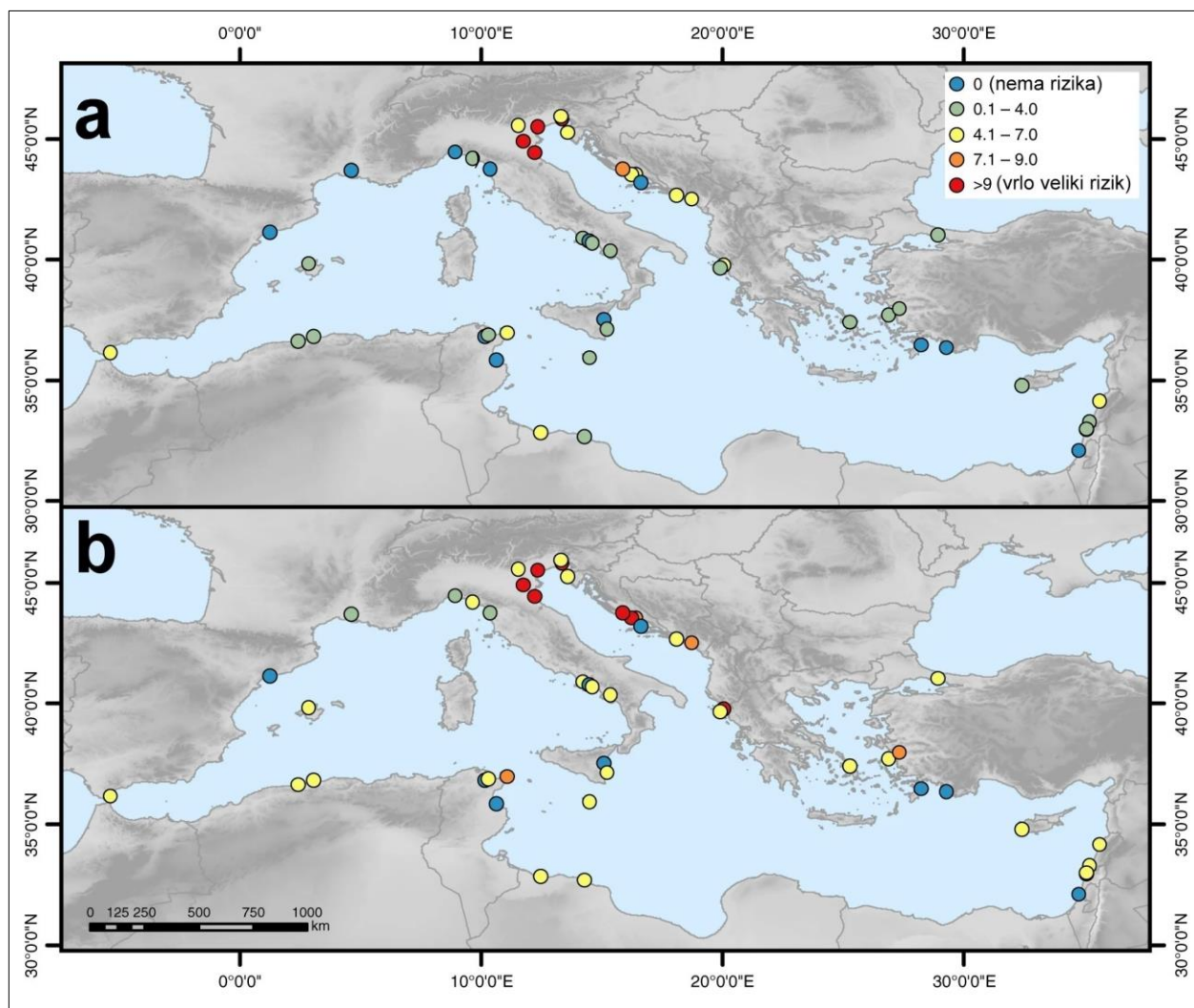
U SLJEDEĆEMU ZADATKU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐI IH I PREPIŠI U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU, UPIŠI TOČNE POJMOVE.

3 15. Pozorno pročitaj tekst u nastavku i riješi zadatak prema uputi.

Fitogene obale nastale rastom bujne hidrofilne vegetacije nazivamo koraljne obale, a karakteristične su za područja koja nisu izložena snažnim udarima valova. Najraširenije su u borealnim područjima, često na ušćima rijeka gdje su izraženi procesi plime i oseke. Te obale zauzimaju oko 8 % duljine svjetskih obala te imaju važnu ulogu u filtriranju onečišćenja izazvanih ljudskim aktivnostima. Među brojnim aktivnostima kojima se manifestira čovjekov utjecaj na te obale jesu prekomjerna urbanizacija, prekomjerni turizam, a osobito akvakultura koja je najizraženija na prostoru jugoistoka Afrike.

POGREŠAN POJAM	TOČAN POJAM

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

Indeks rizika od poplava na lokalitetima UNESCO-ove svjetske baštine (a – 2000.; b – 2100.) prema scenariju visokoga porasta razine mora

2

16. Na priloženoj tematskoj karti koja prikazuje projekciju za 2100. među državama čija je UNESCO-ova baština označena ugroženom upiši znak **X** na jedinu koja trenutačno nije potpisnica Pariškoga klimatskog sporazuma. Ime je te države _____.

Koja će država, prema predviđanjima za 2100., imati najviše lokaliteta s UNESCO-ova Popisa svjetske baštine koji će biti u kategoriji vrlo velikoga rizika, a koji nisu bili u toj kategoriji 2000.?

1

17. Objasni cjelovitom rečenicom razlog ugroženosti UNESCO-ove baštine od porasta razine mora na sjeveru Italije, na području koje se **ne** nalazi neposredno uz obalu mora. _____

2

18. Zaokruži slova ispred dvaju područja u kojima se, među navedenim područjima, uočava najveća promjena rizika od visokoga porasta razine mora?

a) istočna obala Jadranskoga mora

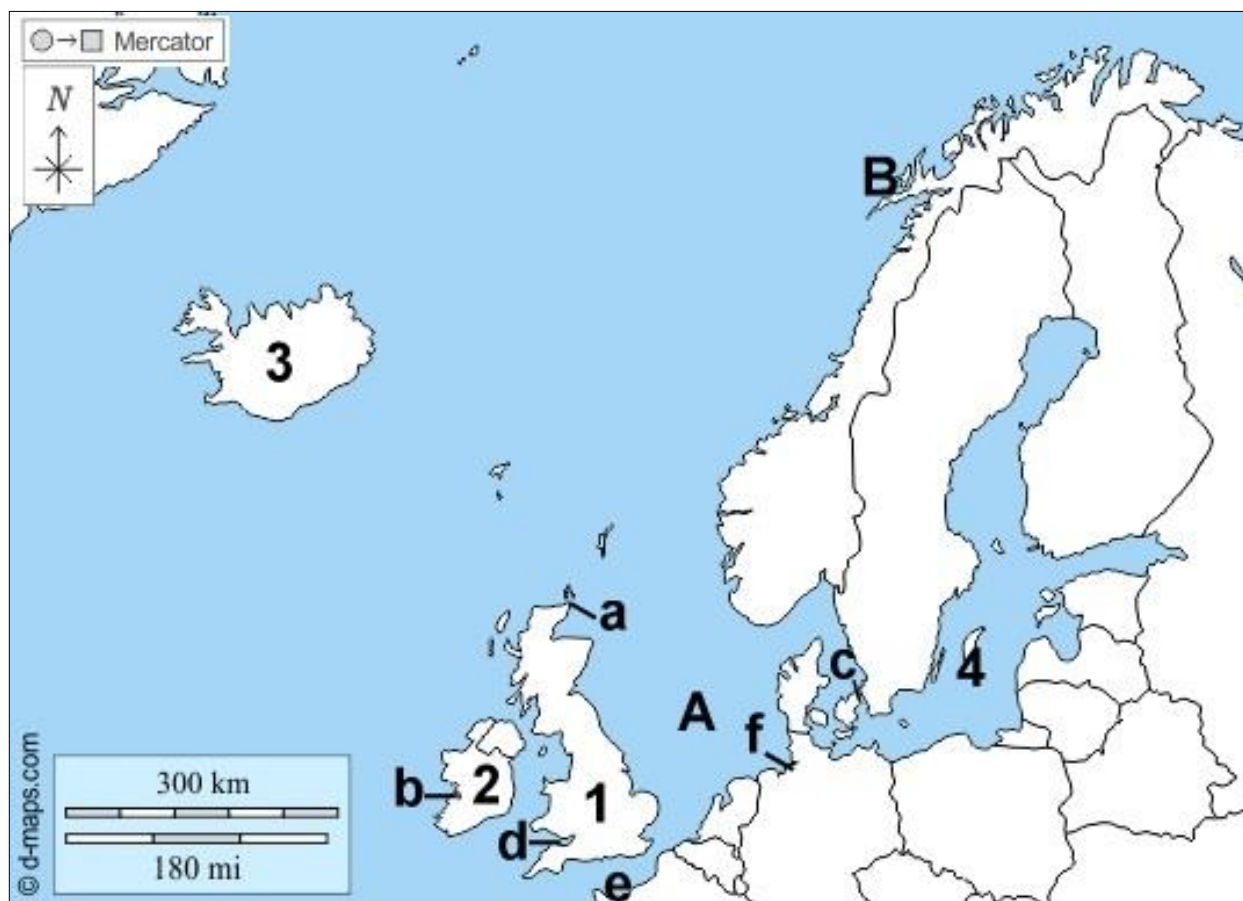
b) istočna obala Levantskoga mora

c) sjeverozapadna obala Jadranskoga mora

d) zapadna obala Apeninskoga poluotoka

e) zapadna obala Egejskoga mora

SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

1

19. Na geografskoj karti ispuni/osjenčaj državu Zapadne Europe koja se ističe po razmjerno prostranim područjima nastalim isušivanjem plitkih dijelova mora. Ime je te države _____.

3

20. Slovom **A** označeno je jedno od najvažnijih ribolovnih područja u Europi i svijetu. Ime je toga ribolovnog područja _____, a nalazi se na području mora čije je ime _____. Istim je slovom označen prostor crpljenja nafte i prirodnoga plina na kontinentalskom plićaku s pomoću naftnih i plinskih platforma, a takav način crpljenja nafte i prirodnoga plina podalje od obale iz podmorskih nalazišta nazivamo _____.

2

21. Slovom **B** označeno je još jedno važno svjetsko ribolovno područje. Povezano je s otočjem čije je ime _____ i nalazi se u moru čije je ime _____ more.

3

22. Veliki otok nastao na riftu označen je brojem _____ i njegovo je ime _____. S kojim tipom granica litosfernih ploča povezujemo nastanak toga otoka? _____

2

23. Kojim je slovom označen smještaj najstarije plimne elektrane prikazanoga područja? _____ Ta je elektrana izgrađena na estuariju rijeke čije je ime _____.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI POJMOVE UPISOM JEDNOGA SLOVA IZ SREDNJEGA STUPCA I JEDNOGA BROJA IZ DESNOGA STUPCA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOME STUPCU. JEDAN SE OPIS IZ SREDNJEGA STUPCA I JEDAN BROJ IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

	2
--	---

24. Imena geografskih područja poveži s odgovarajućim opisom elektrane i smještajem na priloženoj geografskoj karti (na 7. stranici).

_____ Middelgrunden	A – elektrana na šelfu pokretana snagom vjetra	1 – slovo a na karti
_____ Pentland Firth	B – elektrana pokretana snagom morskih struja	2 – slovo b na karti
	C – elektrana pokretana snagom morskih valova	3 – slovo c na karti